EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 9.7.2025.
COM(2025) 394 final

2025/0212 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u Glavnom vijeću Svjetske trgovinske organizacije u vezi s donošenjem odluke o odobravanju izuzeća WTO-a kojim se Sjedinjenim Američkim Državama dopušta primjena oslobođenja od carine na temelju Zakona Sjedinjenih Američkih Država o gospodarskom oporavku Karipskog bazena (CBERA)

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku kojom se utvrđuje stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Glavnog vijeća Svjetske trgovinske organizacije (WTO) u vezi s predviđenim donošenjem odluke o odobrenju izuzeća WTO-a kojim se Sjedinjenim Američkim Državama dopušta primjena oslobođenja od carine na prihvatljive proizvode podrijetlom iz zemalja korisnica i područja Srednje Amerike i Kariba određenih u skladu s odredbama Zakona o gospodarskom oporavku Karipskog bazena iz 1983., kako je izmijenjen Zakonom o gospodarskom oporavku Karipskog bazena iz 1990. (CBERA) do 30. rujna 2030.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije

Sporazum iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (dalje u tekstu „Sporazum o WTO-u”) stupio je na snagu 1. siječnja 1995.

Europska unija stranka je Sporazuma.

2.2. Ministarska konferencija i Glavno vijeće Svjetske trgovinske organizacije

U skladu s člankom IV. stavkom 1. Sporazuma o WTO-u Ministarska konferencija ovlaštena je donositi odluke o svim pitanjima iz bilo kojeg multilateralnog trgovinskog sporazuma.

U skladu s člankom IV. stavkom 2. Sporazuma o WTO-u u razdobljima između sastanaka Ministarske konferencije njezine zadaće obavlja Glavno vijeće.

U skladu s člankom IX. stavkom 1. WTO obično donosi odluke konsenzusom.

2.3. Predviđeni akt Glavnog vijeća WTO-a

U skladu s člankom IX. stavkom 3. Sporazuma o WTO-u u iznimnim okolnostima članicu se može izuzeti od neke njezine obveze.

Na zahtjev Sjedinjenih Američkih Država Glavno vijeće WTO-a treba donijeti odluku o odobrenju izuzeća WTO-a kojim se Sjedinjenim Američkim Državama dopušta primjena oslobođenja od carine na prihvatljive proizvode podrijetlom iz zemalja korisnica i područja Srednje Amerike i Kariba na temelju CBERA-e u skladu s člankom IX. stavcima 3. i 4. Sporazuma o WTO-u („predviđeni akt”).

Zahtjev se temelji na postojećem izuzeću za CBERA-u, koje istječe 30. rujna 2025. Svrha je predviđenog akta odobriti novo izuzeće do 30. rujna 2030., u skladu sa zahtjevom koji su podnijele Sjedinjene Američke Države (G/C/W/870).

Predviđeni akt bit će obvezujući za članice WTO-a u skladu s člankom IX. stavkom 3. i člankom II. stavkom 2. Sporazuma o WTO-u, u kojem je propisano: „Sporazumi i s njima povezani pravni instrumenti sadržani u prilozima 1., 2. i 3. <...> sastavni su dijelovi ovog Sporazuma i obvezuju sve članice.”

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Sjedinjene Američke Države podnijele su zahtjev za izuzeće WTO-a kojim bi ih se izuzelo od obveza iz članka I. stavka 1. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. (GATT iz 1994.) i članka XIII. stavaka 1. i 2. GATT-a iz 1994. kako bi im se dopustila primjena oslobođenja od carine na prihvatljive proizvode podrijetlom iz zemalja i područja Srednje Amerike i Kariba („zemlje korisnice”) na temelju CBERA-e do 30. rujna 2030.

Sjedinjene Američke Države podnijele su zahtjev u skladu s člankom IX. stavcima 3. i 4. Sporazuma o WTO-u. Sjedinjene Američke Države zahtjev su obrazložile visokom razinom siromaštva i nestabilnosti u zemljama Karipskog bazena, uz napomenu da su gospodarski izgledi tih malih zemalja dodatno pogoršani zbog izloženosti prirodnim katastrofama. Cilj je koristi koje se pružaju na temelju CBERA-e proširiti gospodarske mogućnosti i pomoći u izgradnji stabilnije i prosperitetnije regije.

Sjedinjene Američke Države smatraju da oslobođenje od carine na temelju CBERA-e ne bi trebalo dovesti u pitanje interese ostalih članica koje ne ostvaruju korist od tog oslobođenja i ne očekuju da će produljenje tog oslobođenja od carine uzrokovati znatno preusmjeravanje uvoza u SAD prihvatljivih proizvoda na temelju CBERA-e podrijetlom iz članica koje nisu zemlje korisnice.

Zahtjev se temelji na postojećem izuzeću radi primjene povlaštenog tarifnog postupanja na temelju CBERA-e, koje je prvotno odobreno 15. veljače 1985. za razdoblje od 1. siječnja 1984. do 30. rujna 1995.[1] i koje je trenutačno na snazi do 30. rujna 2025.

Povod za zahtjev Sjedinjenih Američkih Država istek je zakona *Haitian Hemispheric Opportunity through Partnership Encouragement Act* iz 2006., *Haitian Hemispheric Opportunity through Partnership Encouragement Act* iz 2008. i *Haitian Economic Lift Program Act* iz 2010. („CBERA kako je izmijenjena”).

Odobravanje izuzeća ne bi negativno utjecalo na gospodarstvo Unije ni na trgovinske odnose s korisnicima tog izuzeća. Unija podržava borbu protiv siromaštva i nestabilnosti. Stoga bi stajalište koje Unija treba zauzeti u Glavnom vijeću trebalo biti da se podrži produljenje izuzeća.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”[2].

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Glavno vijeće WTO-a tijelo je osnovano na temelju sporazuma, i to Sporazuma o WTO-u.

Akt koji Glavno vijeće treba donijeti akt je koji proizvodi pravne učinke. Predviđeni akt bit će obvezujući na temelju međunarodnog prava u skladu s člankom II. stavkom 2. i člankom IX. stavkom 3. Sporazuma o WTO-u.

Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir sporazuma.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

---

1 (BISD 31S/20).

2 Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka/Vijeće, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, t. od 61. do 64.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na zajedničku trgovinsku politiku.

Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 207. stavak 4. prvi podstavak.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. stavak 4. u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

5. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da se aktom Glavnog vijeća WTO-a provode odredbe Sporazuma o WTO-u koje se odnose na izuzeće, primjereno ga je nakon donošenja objaviti u *Službenom listu Europske unije*.

2025/0212 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u Glavnom vijeću Svjetske trgovinske organizacije u vezi s donošenjem odluke o odobravanju izuzeća WTO-a kojim se Sjedinjenim Američkim Državama dopušta primjena oslobođenja od carine na temelju Zakona Sjedinjenih Američkih Država o gospodarskom oporavku Karipskog bazena (CBERA)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Sporazum iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (dalje u tekstu „Sporazum o WTO-u”) stupio je na snagu 1. siječnja 1995.

(2) U skladu s člankom II. stavkom 2. Sporazuma o WTO-u sporazumi i s njima povezani pravni instrumenti sadržani u prilozima 1., 2. i 3. (dalje u tekstu „multilateralni trgovinski sporazumi”) sastavni su dijelovi tog sporazuma i obvezuju sve članice.

(3) U skladu s člankom IX. stavkom 3. Ministarska konferencija može u iznimnim okolnostima izuzeti članicu od obveze koja za nju proizlazi iz Sporazuma o WTO-u ili bilo kojeg multilateralnog trgovinskog sporazuma.

(4) U članku IX. stavcima 3. i 4. Sporazuma o WTO-u utvrđeni su postupci za odobravanje izuzeća koja se odnose na multilateralne trgovinske sporazume iz Priloga 1.A ili 1.B ili 1.C Sporazumu o WTO-u i njihovih priloga.

(5) U skladu s člankom IV. stavkom 1. Sporazuma o WTO-u Ministarska konferencija ovlaštena je donositi odluke o svim pitanjima iz bilo kojeg multilateralnog trgovinskog sporazuma.

(6) U skladu s člankom IV. stavkom 2. Sporazuma o WTO-u u razdobljima između sastanaka Ministarske konferencije WTO-a („Svjetska trgovinska organizacija”) njezine zadaće obavlja Glavno vijeće WTO-a.

(7) U skladu s člankom IX. stavkom 1. WTO obično donosi odluke konsenzusom.

(8) Sjedinjenim Američkim Državama odobreno je 15. veljače 1985. izuzeće od obveza iz članka I. stavka 1. GATT-a iz 1994. za razdoblje od 1. siječnja 1984. do 30. rujna 1995. Članice WTO-a produljile su 15. studenog 1995. izuzeće WTO-a do 30. rujna 2005. pa su ga potom 29. svibnja 2009. ponovno produljile do 31. prosinca 2014. Članice WTO-a produljile su 5. svibnja 2015. izuzeće u pogledu članka I. stavka 1. GATT-a iz 1994. do 31. prosinca 2019. i proširile ga tako da se obuhvati članak XIII. stavci 1. i 2. GATT-a, u mjeri u kojoj je to bilo potrebno kako bi Sjedinjene Američke Države mogle primijeniti oslobođenje od carine na uvoz prihvatljivih proizvoda podrijetlom iz zemalja korisnica određenih u skladu s

odredbama CBERA-e i članice su 17. listopada 2019. produljile izuzeće u pogledu članka XIII. stavaka 1. i 2. GATT-a iz 1994. do 30. rujna 2025., u mjeri u kojoj je to bilo potrebno kako bi Sjedinjene Američke Države mogle primijeniti oslobođenje od carine na uvoz prihvatljivih proizvoda podrijetlom iz zemalja korisnica određenih u skladu s odredbama CBERA-e.

(9) U skladu s člankom IX. stavcima 3. i 4. Sporazuma o WTO-u Sjedinjene Američke Države podnijele su Glavnom vijeću zahtjev za donošenje odluke o odobrenju izuzeća WTO-a kako bi se Sjedinjenim Američkim Državama dopustila primjena oslobođenja od carine na prihvatljive proizvode podrijetlom iz zemalja i područja Srednje Amerike i Kariba na temelju CBERA-e do 30. rujna 2030.

(10) Sjedinjene Američke Države obrazložile su zahtjev visokom razinom siromaštva i nestabilnosti u zemljama Karipskog bazena, osobito Haitiju. Cilj je koristi koje se pružaju na temelju CBERA-e proširiti gospodarske mogućnosti i pomoći u izgradnji stabilnije i prosperitetnije regije.

(11) Izuzeće ne bi negativno utjecalo na gospodarstvo Unije ni na trgovinske odnose Unije s korisnicima izuzeća. Unija podržava borbu protiv siromaštva i nestabilnosti.

(12) Primjereno je utvrditi da je stajalište koje Europska komisija u ime Unije treba zauzeti u okviru Glavnog vijeća WTO-a to da se podrži zahtjev Sjedinjenih Američkih Država za izuzeće u skladu s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a jer će izuzeće biti obvezujuće za članice WTO-a,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje Europska komisija u ime Unije treba zauzeti u okviru Glavnog vijeća Svjetske trgovinske organizacije jest da se podrži odobrenje izuzeća WTO-a kojim se Sjedinjenim Američkim Državama dopušta primjena oslobođenja od carine na prihvatljive proizvode podrijetlom iz zemalja i područja Srednje Amerike i Kariba na temelju Zakona Sjedinjenih Američkih Država o gospodarskom oporavku Karipskog bazena (CBERA) do 30. rujna 2030.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik